

UD MED SPROGET

! HERAUS MIT DER SPRACHE

22 ISBRYDER-ØVELSER

Lærervejledning til dansk-tyske elevmøder

22 EISBRECHER-ÜBUNGEN

Lehrerhandreichung für deutsch-dänische Schülerbegegnungen

KOLOFON / IMPRESSUM

Region Sønderjylland-Schleswig / KursKultur

Lyren 1 / DK-6330 Padborg

Telefon: 0045 74 67 05 01

www.region.dk / www.region.de

www.kulturfokus.dk / www.kulturfokus.de

www.kulturakademi.dk / www.kulturakademi.de

ISBN: 97 88 79 99 98 531

Forfattere / **Autoren:** Renate Jacob / Claudia Jans

Grafik: FreshKonzept GmbH, Flensburg

Print: Dafolo A/S, Frederikshavn

Det kræver planlægning at få danske og tyske elever til at kommunikere med hinanden, og det er en fordel at tænke icebreaker-øvelser ind i grænseoverskridende møder, før eleverne går i gang med det egentlige faglige indhold.

Denne lærervejledning indeholder forslag til icebreaker-øvelser og sproglige aktiviteter, der generelt fremmer den mundtlige sprogfærdighed. Aktiviteterne baserer på erfaringer med dansk-tyske elevudvekslinger og diverse inspirationskilder og er afstemt i forhold til fremmedsprogsforudsætninger (begyndere eller viderekomne) og aldersgrupper (klassesettrin).

Hæftet skal være med til at gøre det lettere for lærere at forberede dansk-tyske elevmøder og hjælpe til, at eleverne hurtigt tør og tør snakke med hinanden. På sigt skal hæftet styrke lærernes nabosprogsdidaktiske kompetencer til at planlægge og gennemføre grænseoverskridende dansk-tyske elevmøder.

Da målgruppen for dette hæfte som tysklærere nord for den dansk-tyske grænse og dansk-lærere syd for grænsen er tosprogede, er halvdelen af øvelserne beskrevet på tysk og den anden halvdel på dansk.

Vorbereitung in
Einzelarbeit

AB

Anfangssprache
Begyndersprog

Partner- oder Klein-
gruppenaktivität, Tandem

FV

Fortgeschrittene
Viderekomme

Großgruppenaktivität
oder Aktivität im Plenum

3-13

Empfehlung für
Klassenstufen

didaktische
Zielrichtung

Umgebung/
Material

GRUNDLÆGGENDE RÅD til arbejdet med bogens aktiviteter

- Husk at eleverne er eksperter i og på deres eget sprog.
- Husk at eleverne ofte har brug for sproglig støtte (stilladsering) i forvejen for at forstå og anvende nabosproget (se sproghjørnet med ordforråd "til at tage med" ved enkelte aktiviteter).
- For eleverne kan sproghjørnet fungere som optakt og igangsætter (enten mundtligt eller som stilladsering med skriftlig kopi på bordet eller i hånden) og kan udvides eller udelades efter behov.
- Det er vigtigt at arbejde ud fra tanken om, at der ikke er noget der er rigtigt eller forkert, godt eller dårligt; det handler om at deltage, snakke sammen og turde prøve at bruge nabosproget.
- Gør opmærksom på, at der kræves selvstændighed af eleverne, idet de hjælper hinanden og giver hinanden respons.
- Der kan opfindes utallige varianter af opgaverne. Vær kreativ.
- Benyt også input og idéer fra eleverne. Lad dem være kreative.
- Lad eleverne finde deres egen dynamik mellem de to sprog.

God arbejdslyst med øvelserne!

01 – Hilsereg / Begrüßungsspiel

02 – Reihenfolgen / Rækkefølger

03 – Farver / Farben

04 – Sprogspejl / Sprachspiegel

05 – Gegensätze / Modsætninger

06 – Ordpost / Wortpost

07 – Der erste Eindruck / Det første indtryk

08 – Finde jemanden ... / Find nogen ...

09 – Følelser / Gefühle

10 – Zweisprachiger Redefluss / Tosproget talestrøm

11 – Det er løgn! / Das ist gelogen!

12 – Zungenbrecher / Tungebrækkere

13 – Scenen er din! / Bühne frei!

14 – Grenzüberschreitende Erlebnisse / Grænseoverskridende oplevelser

15 – Spåkonen / Die Wahrsagerin

16 – Ballonfahrt / Ballonflyvning

17 – Aktivitetseventyr / Aktivitätsmärchen

18 – Drei Dinge / Tre ting

19 – Orddannelse / Wortbildung

20 – Wortorchester / Ordorkester

21 – Schwierige Freunde / Vanskelige venner

22 – Forventninger / Erwartungen

02 – REIHENFOLGEN RÆKKEFØLGER

AB FV
3-13

- Namen in der deutsch-dänischen Gesamtgruppe lernen
- Zahlen und Buchstaben

großer Raum mit Platz ohne Möbel, Flur, Schulhof

03 – FARVER FARBEN

AB
3-7

- lytteforståelse, udtale

gruppeborde, dansk-tyske grupper på 2-4, farveblyanter, tegnepapir

SPROGHJØRNE

Hvad hedder du (til fornavn)?

Kan du stave til det?

Du står forkert.

Gå lidt længere til højre / venstre.

SPRACHECKE

Wie heißt du (mit Vornamen)?

Kannst du das buchstabieren?

Du stehst falsch.

Geh etwas mehr nach rechts / links.

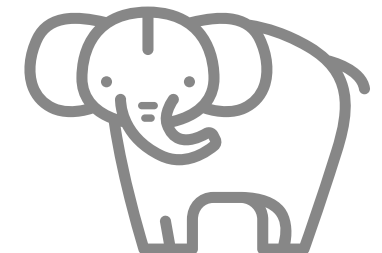
1. Die Schüler/innen stellen sich in alphabetischer Reihenfolge der Vornamen in einem Kreis auf. Dazu müssen sie die anderen fragen, wie sie heißen und wo sie stehen.
2. Die Schüler/innen werden aufgefordert, sich möglichst viele Namen zu merken. Sie sagen in alphabetischer Reihenfolge und in mehreren Durchgängen laut und deutlich ihren Vornamen.
3. Einige Schüler werden aufgefordert, eine begrenzte Anzahl Vornamen wiederzugeben, möglicherweise auch alle.
4. Die Schüler/innen werden aufgefordert, sich nun in der Reihenfolge ihrer Hausnummern aufzustellen.
5. Die Schüler/innen sagen laut und deutlich ihre Hausnummer – erste Runde auf Deutsch, zweite Runde auf Dänisch oder umgekehrt.
6. Wieder werden einige Schüler/innen aufgefordert, eine begrenzte Anzahl oder alle Vornamen in dieser Reihenfolge wiederzugeben.

Variationen:

- a) Geburtsdaten, b) Geburtsorte alphabetisch,
- c) letzte zwei/drei Ziffern der Telefon-/Handynummer, ...

1. En elev begynder med at sige en farve på sit eget sprog. En elev fra det andet land prøver at oversætte farven til nabosproget. Der kan peges på pågældende farveblyanter. Eleverne øver udtalen på nabosproget. Så kommer næste farve med udgangspunkt i det andet sprog.
2. Eleverne tegner antydningvis en ting eller et dyr, der typisk har en bestemt farve, med en farveblyant og siger skiftevis på dansk og på tysk fx: "en grå elefant" – "ein grauer Elefant". De kan også danne sætninger, fx: "Græs(set) er grønt". – "(Das) Gras ist grün."
3. Eleverne gentager alt det, der siges på nabosproget, og hjælper hinanden med udtalen.

04 – SPROGSPEJL SPRACHSPIEGEL

AB
3-11

• lytteforståelse, udtale

stole, der er placeret overfor hinanden, dansk-tyske grupper på 2-4

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Jeg kan godt lide ...	Ich mag gerne ...
Jeg er bange for ...	Ich habe Angst vor ...
Jeg ønsker mig ...	Ich wünsche mir ...
<hr/>	
Altså, du kan godt lide ...,	Aha, du magst gerne ...,
du er bange for ...	du hast Angst vor ...
og du ønsker dig ...	und du wünschst dir ...

1. Tyske og danske elever sidder over for hinanden og kigger på hinanden som i et spejl.
2. En elev siger tre korte sætninger om sig selv på sit eget sprog. Sætningerne må gerne gentages, indtil eleven overfor er parat til at "genspejle" dem.
3. Eleven fra det andet land husker udsagnene og gentager dem i "du"-form på nabosproget. Som indledning må der gerne bruges udråbsord som "altså" eller "aha".
4. Så er det den næste elevs tur.
5. Et eksempel med ideer til sætninger hjælper eleverne.

Varianter:

a) identisk ekko uden "du"-form, b) reaktion: gentagelse af samme sætning med "også" eller "ikke", alt efter lytterens personlige skøn

05 – GEGENSÄTZE MODSÆTNINGER

AB FV
3-13

• Tandembildning,
Gruppenbildung

großer Raum, vorbereitete
Wortkarten

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Hvad er dit ord?	Welches Wort hast du?
Hvem har modsætningen til ...?	Wer hat den Gegensatz zu ...?
<hr/>	
Vores ord hører sammen.	Unsere Wörter gehören zusammen.
Vi er makker.	Wir sind Partner/innen.
Det var uheldigt!	Pech gehabt! / Schade!

1. Die gastgebende Lehrkraft bereitet Wortkarten mit deutsch-dänischen Gegensatzpaaren vor, im Idealfall 1:1, aber auch Doppelungen sind bei ungleichen Gruppenstärken möglich (2:1, 3:2 o. ä.), z. B. warm – kold, sort – weiß, træ – wach, drinnen – udenfor.
2. Die dänischen Schüler/innen bekommen je eine deutsche, die deutschen je eine dänische Wortkarte, gehen im Raum herum und sprechen Schüler/innen aus dem Nachbarland an, um den/die Partner/in(nen) zu finden.
3. Wenn sich die Partner gefunden haben, übersetzen sie beide Begriffe in die jeweilige Nachbarsprache und besprechen, in welchen Situationen man sie benutzt, oder bilden einen Beispielsatz mit jedem in beiden Sprachen.

Variation:

Wortkarten mit mehreren Wörtern, die zusammengehören
(z. B. sol – Mond – himmel – Stern; Tiere; Wörter zu einer Sportart, ...)

06 – ORDPOST WORTPOST

AB FV
3-13

• lytteforståelse, udtale

stort lokale, stor dansk-tysk gruppe
stående i en cirkel, liste med ord

1. Tyske og danske elever stiller sig skiftevis eller jævnt fordelt i en stor kreds.
2. Læreren stiller sig mellem en tysk og en dansk elev, vender hovedet til den tyske elev og siger højt og tydeligt et "svært" tysk ord. Det samme sker med et "svært" dansk ord til den anden side.
3. Den modtagende elev "sender" ordet højt og tydeligt videre til den næste elev osv. Det er vigtigt at vende hovedet til modtageren.
4. Ordene gentages af alle elever i hele cirklen og er "undervejs" i modsatte retninger. Når ordene mødes ved en elev, skal der ventes lidt.
5. Så snart ordet ankommer hos læreren igen, sendes der et nyt ord afsted. Det tyske og det danske ord i en runde kan være oversættelser af hinanden, kan høre til samme emne, eller de kan bare være udtaleøvelser uden sammenhæng.

rutsjebane / Achterbahn

tagbagagebærer / Dachgepäckträger

smagsoplevelse / Geschmackserlebnis

Øre-næse-hals-læge / Hals-Nasen-Ohrenarzt

chokoladelagkage / Schwarzwälderkirschtorte

pædagogmedhjælper / Rollladen- und Sonnenschutzmechatroniker/in

honningkagehjerte / Knusperhäuschen

stikordsregister / Wachsmaske

Varianter:

- a) "nemme" ord for begyndere, b) begreber med flere ord,
- c) flere ord sendes i omløb i samme runde efter få sekunders ventetid

07 – DER ERSTE EINDRUCK DET FØRSTE INDTRYK

FV
7-13

• Kennenlernen
• Beschreibungen,
Hörverstehen

zwei Räume, zweisprachige Tandems
(2-5 Schüler/innen), zweisprachige Vordrucke
(s. u.) für alle Schüler/innen, Schreibutensilien

1. Jedes Tandem stellt sich einander vor und unterhält sich ein paar Minuten über ein Thema nach Wahl oder ein vorgegebenes Thema. Gleichzeitig bekommen sie die Aufgabe auf das Aussehen des/der Schüler/innen aus dem Nachbarland zu achten.
2. Dann gehen alle dänischen und alle deutschen Schüler/innen getrennt in je einen der Räume.
3. Die Vordrucke werden verteilt und alle beschreiben in der eigenen Sprache den/die Schüler/in(nen) aus dem Nachbarland mit Hilfe des Vordruckes.
4. Die Lehrkraft sammelt alle Vordrucke sprachlich getrennt ein und versammelt alle Schüler/innen.
5. Dann zieht jeder einen Vordruck in der Nachbarsprache und liest ihn vor. Der Name darf dabei nicht genannt werden, dient aber zur Kontrolle.
6. Wer errät, wer gemeint ist, liest den nächsten Vordruck vor, usw.

Augen / øjne

Haare / hår

Größe / højde

Kleidung / tøj

Schuhe / sko

Name / navn:

08 – FINDE JEMANDEN... FIND NOGEN...

AB FV
7-13

- Kontaktaufbau in der Gesamtgruppe
- Hörverstehen, Alltagsvokabeln, Fragestellung

großer Raum,
vorbereitete Aufgabenzettel,
Schreibutensilien

1. Die gastgebende Lehrkraft bereitet (eventuell mit ihren Schüler/innen) aus einer Auswahl von Fragen je 5 Fragen pro Schüler/in auf einem kleinen Blatt vor – die Anzahl entspricht den Schüler/innen von deutscher und dänischer Seite, sortiert nach Ausgangssprache.
2. Gefragt wird jeweils in der Ausgangssprache, geantwortet in derselben, also in der Nachbarsprache.
3. Die Schüler/innen finden beim Herumgehen im Raum möglichst für alle ihre Fragen jemanden in der Gruppe aus dem Nachbarland, der auf die Frage positiv reagiert.
4. Es darf bei negativer Antwort höchstens eine weitere Frage an dieselbe Person gestellt werden.
5. Sobald eine Frage positiv beantwortet ist, wird der Name notiert und keine weitere Frage an dieselbe Person gestellt.
6. Die Ergebnisse können in deutsch-dänischen Kleingruppen im Anschluss mündlich besprochen werden.
7. Aufgaben nach folgendem Muster bieten sich an:

FINDE JEMANDEN, DER ...

- einen bestimmten Ort kennt

- dasselbe Hobby hat wie du

- ein bestimmtes Haustier hat

- grüne Socken (o. ä.) trägt

- etwas Bestimmtes gerne mag

- Angst vor etwas Bestimmtem hat

FIND NOGEN, DER ...

- kender et bestemt sted

- har samme hobby som dig

- har et bestemt husdyr

- har grønne sokker (el.lign.) på

- kan lide noget bestemt

- er bange for noget bestemt

09 – FØLELSER GEFÜHLE

AB FV
7-13

- at lære hinanden at kende
- ordforråd

højest 20 deltagere
(lige antal)

1. Eleverne danner en cirkel og finder en partner, der står nogenlunde overfor ved at blinke til vedkommende. Det kommer an på fremmedsprogforudsætningerne, om partnerne overfor hinanden kommer fra det samme land eller ikke.
2. Læreren giver et eksempel ved at opfordre en elev til at træde ind i cirklen, sige sit navn og sige hvordan hun / han føler sig (fx "bange" eller "spændt på dagen") på sit eget sprog.
3. Så træder personen overfor ind i cirklen, gentager navn og følelse og "oversætter" ved at mime følelsen.
4. Efterfølgende træder begge elever tilbage i cirklen og alle gentager navnet, følelsen og bevægelsen i kor.
5. Sådan fortsættes, indtil alle har præsenteret deres navn og følelse.
6. Til sidst kan der spørges, hvem der fx er "bange" eller "spændt på dagen", eller nogle følelser kan mimes en gang til for at huske elevernes navne.

10 – ZWEISPRACHIGER REDEFLUSS TOSPROGET TALESTRØM

FV
8-13

- Alltagsvokabeln
- deutsch-dänische Gemeinsamkeiten/Unterschiede

Stuhlkreis(e), kleiner Ball (Bälle),
ca. 10-16 Beteiligte (aus D und DK)
pro Kreis oder Gesamtgruppe

1. Die Schüler/innen sitzen im Kreis.
2. Schüler/in 1 bekommt den Ball und wird aufgefordert in der eigenen Sprache eine Örtlichkeit (z. B. Bahnhof, Wochenmarkt, Sportplatz, Haus, Schule, Garten...) in die Runde zu sagen und den Ball jemandem aus dem Nachbarland zuzuwerfen.
3. Die Schüler/in mit dem Ball übersetzt dieses Wort in die eigene Sprache oder holt sich Hilfe, indem der Ball weitergegeben wird.
4. Von der/dem Übersetzenden erfolgt ein assoziatives Wort oder ein Begriff zur Örtlichkeit (z. B. tog) und der Ball wird wieder und immer abwechselnd zur Übersetzung an jemanden aus dem Nachbarland weitergegeben, der im Anschluss wiederum einen passenden Beitrag findet (z. B. Zugbegleiter – rejsekort – Sitzplatz – vinduesplads ...).
5. Die Bedeutung von nicht oder schwer Übersetzbarem wird möglichst unter den Schüler/innen geklärt.
6. Eine Anzahl der Beiträge kann gesetzt werden, z. B. 10 (dann mitzählen). Danach folgt ein neuer Oberbegriff.
7. Ein Beispiel einer Assoziationskette kann von der Lehrkraft vorab gegeben werden.

Variationen:

a) nur Wortpaare ohne Übersetzung abwechselnd auf Deutsch und Dänisch (z. B. Bahnhof – tog; supermarked – Kasse), b) die Zurufe erfolgen in der jeweiligen Nachbarsprache, c) es werden möglichst lange Assoziationsketten zu einer Örtlichkeit gebildet, ...

11 – DET ER LØGN! DAS IST GELOGEN!

FV
8-13

- at lære hinanden at kende
- hverdagsprog, diskussion

gruppeborde, dansk-tyske
grupper på ca. 4-6,
skriveredskaber, papir

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Jeg tror (ikke) det passer, fordi ...	Ich glaube (nicht), dass das stimmt, weil ...
Det er svært at sige.	Schwer zu sagen.
Det er (u)sandsynligt.	Das ist (un)wahrscheinlich.
Det er løgn / snyd!	Das ist gelogen / geschummelt!
Her har I gættet rigtigt / forkert.	Das habt ihr richtig / falsch geraten.

1. Opgave for alle gruppemedlemmerne:

Vælg dansk eller tysk og find fire udsagn om noget du kan lide, hvoraf ét af udsagnene er forkert. Skriv de fire udsagn ned i en vilkårlig rækkefølge (fx Jeg spiller fodbold; jeg elsker lasagne ...). Obs: Hvis der er nogen i gruppen, der kender dig godt, skal du finde noget han / hun ikke ved om dig.

2. Gruppemedlem 1 fremlægger sine fire udsagn mundtligt for de andre.
3. Et andet gruppemedlem er ordstyrer. Ordstyreren gætter først og giver en begrundelse på det valgte sprog.
4. De andre kommer med deres gæt og diskuterer, hvilke udsagn der er rigtige og hvilket der er forkert (altid på det valgte sprog).
5. Ordstyreren sammenfatter resultatet og giver et afsluttende bud.
6. Gruppemedlem 1 siger, om det er rigtigt eller forkert. Næste runde.

Varianter:

a) erfaringer med nabolandet/nabosproget, b) ønsker, ...

12 – ZUNGENBRECHER TUNGEBRÆKKERE

AB FV
8-13

- Hörverstehen,
Aussprache

deutsch-dänische Kleingruppen
(2-4 Schüler/innen), Karten

1. Die gastgebende Lehrkraft bereitet mehrere kleine Karten mit jeweils einem Zungenbrecher in deutscher und einem in dänischer Sprache vor (in zwei verschiedenen Farben).
2. Jede Kleingruppe bekommt einen Zungenbrecher in jeder Sprache. Die Zungenbrecher sollten beim Vor- und Nachsprechen nicht abgelesen, sondern möglichst frei gesprochen werden.
3. Dänische Schüler/innen helfen ihren deutschen Partner/innen dabei, den dänischen Zungenbrecher zu lernen, und umgekehrt üben deutsche Schüler/innen den deutschen mit ihren dänischen Partner/innen.
4. Eine zeitliche Begrenzung kann sinnvoll sein (z. B. 6 Minuten).
5. Dann bildet die Gesamtgruppe einen Kreis, und die Zungenbrecher werden in der Nachbarsprache präsentiert.

BEISPIELE FÜR ZUNGENBRECHER

- Røget ørred med rørag og rødgrød med fløde.
 - Bløde, blege bøgeblade.
 - Fem flade flødeboller på et fladt flødebollefad.
 - Frugtplukker Petersen plukker frugt med en brugt frugtplukker.
 - Flinke fisker Flindt fisker friske fladfisk fra fjorden.
 - Tante Tove tog tidligt toget til Thisted.
-
- Auf dem Rasen rasen Hasen, atmen rasselnd durch die Nasen.
 - Zwischen zwei Zweigen zwitschern zwei Schwalben.
 - Unter einer Fichtenwurzel hört' ich einen Wichtel furzen.
 - Fischers Fritz fischt frische Fische, frische Fische fischt Fischers Fritz.
 - Es klapperten die Klapperschlangen, bis ihre Klappern schlapper klangen.
 - Auf den sieben Robbenklippen sitzen sieben Robbensippen, die sich in die Rippen stippen, bis sie von den Klippen kippen.

13 – SCENEN ER DIN! BÜHNE FREI!

AB FV
8-13

- ordforråd
- lytteforståelse,
udtale

nogenlunde ens klassestørrelse fra DK og D, grupper på 3-4 danske og 3-4 tyske elever, gruppestole spredt over klasselokalet, gangen osv., en "scene" (podium, scene, en del af klassen) til præsentationen

1. 3-4 tyske og 3-4 danske elever får en halv time sammen hver for sig til at forberede en kort enkel dialog på deres eget sprog, hvor de tildeler sig en rolle hver.
2. De danske elever (fx) starter med at spille deres lille stykke for de tyske elever to gange.
3. Så stiller de tyske elever sig bag de danske og prøver at lære teksten, idet de først lytter, så efterligner sætningerne sammen med danskerne 3-4 gange.
4. Nu forlader de danske elever deres "scene" og tyskerne spiller dialogen alene.
5. Så bytter de roller med den tyske dialog.
6. Til sidst spiller alle eller nogle grupper deres nabosprogs dialog for hele gruppen.

Variant:

De danske elever kan spille deres dialog et par gange, hvorefter de forlader scenen én efter én og erstattes af de tyske elever.

15 – SPÅKONEN

DIE WAHRSAGERIN

FV
8-13

- at lære hinanden at kende
- ordforråd, at tage stilling

Post-it blokke, blyanter

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Det er helt rigtigt / forkert at ...	Es ist ganz richtig / falsch, dass ...
Det passer (slet ikke) at ...	Es stimmt (überhaupt nicht), dass ...
Jeg ville aldrig ...	Ich würde niemals ...
Jeg kan (rigtig godt / slet ikke) lide ...	Ich mag ... (sehr / gar nicht).

1. Alle får en Post-it på ryggen og bevæger sig rundt i lokalet og finder på lærerens opfordring en partner fra nabolandet.
2. Så stiller læreren et spørgsmål på begge sprog (se ideer forneden).
3. Begge skriver deres svar / forslag på ryggen af den anden på modersmålet.
4. Gruppen blandes igen og man finder en ny partner og læreren stiller det næste spørgsmål.
5. Efter ca. 4 spørgsmål sætter alle sig i rundkreds, enhver tager sit eget Post-it af og studerer svarene.
6. Så siger hver elev på skift et par sætninger på nabosproget om de svar de har fået.

Hvor tager jeres partner mon på ferie næste gang?

Wohin fährt euer Partner wohl als nächstes in den Urlaub?

Hvad ville jeres partner aldrig turde at gøre?

Was würde euer Partner sich niemals trauen?

Hvilken årstid kan jeres partner bedst lide?

Welche Jahreszeit mag euer Partner am liebsten?

Hvad spiser jeres partner om morgenen? / Was isst euer Partner morgens?

Hvilken musik kan jeres partner godt lide? / Welche Musik hört euer Partner?

16 – BALLONFAHRT

BALLONFLYVNING

FV
8-13

- Alltagsprache
- Beschreibungen

Kleingruppentische, deutsch-dänische Gruppen mit 2-4 Schüler/innen

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Hvor bor du? Hvor ligger det henne?	Wo wohnst du? Wo liegt das?
Hvad kan du se?	Was kannst du sehen?
Hvilke farver er der?	Welche Farben sind da?
Hvordan er vejret?	Wie ist das Wetter?
Jeg ser ...	Ich sehe ...
Jeg føler (mig) ... / Jeg har det ...	Ich fühle (mich) ... / Mir geht 's ...
Vi skal mod nord /sydvest ...	Wir müssen nach Süden /Nordosten ...

1. Die Kleingruppe begibt sich sprechend auf eine imaginäre Ballonreise genau von der Wohnung von Schüler/in 1 in Deutschland bis zur Wohnung von Schüler/in 2 in Dänemark oder umgekehrt.
2. Schüler/in 1 beginnt das Gespräch beim Einsteigen beschreibend in der eigenen Sprache (sozusagen bei sich zu Hause). Alle unterhalten sich in dieser Sprache über das, was sie sehen und tun (höher steigen, Richtung, Wetter, Farben, Stadt, Land, Landschaft ...).
3. Genau über der Grenze wechselt die Sprache für alle. Schüler/in 2 übernimmt und beendet das Gespräch beim Aussteigen.

Variationen:

a) mitzunehmende Dinge können abgesprochen werden, b) Fotomotive / Selfies können genau beschrieben werden, c) Busreise

17 – AKTIVITETSEVENTYR AKTIVITÄTSMÄRCHEN

FV
9-13

- lytteforståelse, udtale

stort lokale, stole til alle elever,
korte eventyrtekster

18 – DREI DINGE TRE TING

FV
9-13

- vorbereitende Sensibilisierung
für interkulturelle Inhalte

großer Raum,
drei (mitgebrachte) Dinge,
Papier, Schreibutensilien

1. Forberedelse: Et relativt kort eventyr (muligvis i forenklet version) eller en anden historie forberedes sådan, at bestemte roller (fx prins, prinsesse, ulv, men også skov eller karet og deres dele som træer, grene eller heste, hjul) understreges af læreren så ofte de forekommer i teksten.
2. Eleverne sidder på stolene, gerne i en dansk-tysk blanding, og tildeles roller af læreren, enkeltvis (fx prinsesse) eller gruppevis (fx træer = skov). De sidstnævnte skal altså reagere på begge ord.
3. Læreren læser eventyret for første gang: Så snart en rolle nævnes, står elever med den pågældende rolle hurtigt op og sætter sig igen.
4. Læreren læser eventyret for anden gang: Læreren stopper foran alle understregede ord, og de elever, der har rollen, er opfordret til hurtigt at stå op og sige ordet (i kor ved grupperoller). Læreren fortsætter med at læse og stopper igen og igen.
5. Det hele gentages med et eventyr på det andet sprog.

Varianter:

Hele gruppen deles i to hold, der sidder overfor hinanden og kigger på hinanden, med danske og tyske elever på hver side. Rollerne tildeles to gange og spejlvendt, så at der er mere orientering for den enkelte elev.

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Siger man det sådan på dansk?

Sagt man das so auf Deutsch?

Har du et bedre ord?

Hast du ein besseres Wort?

Vi har næsten de samme
beskrivelser.

Wir haben fast dieselben Beschreibungen.

Vores sætninger er (meget / vidt)
forskellige.

Unsere Sätze sind (sehr) unterschiedlich.

1. Im Raum werden drei Dinge derselben Art, die aber Unterschiede aufweisen, gut sichtbar platziert oder sind vorhanden (z. B. drei Schultaschen, drei Poster, drei Klassenzimmerwände, drei Jacken, ...)
2. Die Schüler/innen werden ohne weitere Erklärung aufgefordert, in Einzelarbeit mindestens fünf Sätze über diese drei Dinge zu schreiben, soweit es geht in der Nachbarsprache, sonst in der eigenen Sprache.
3. Die Schüler/innen finden sich im deutsch-dänischen Tandem zusammen (oder anteilig je nach Gruppengrößen 2:1, 3:2 o. ä.).
4. Sie präsentieren sich gegenseitig ihre Sätze, verbessern die nachbarsprachlichen und stellen Gemeinsamkeiten und Unterschiede fest.
5. Die Tandems lösen sich wieder auf, alle platzieren sich so im Raum: links diejenigen, die in der Einzelarbeit mehr das Dreier-Set im Blick hatten, rechts die mit mehr Vergleichen, mittig die ca. Ausgewogenen.
6. Es entsteht ein Gruppenbild zur Konzentration auf Unterschiede und Gemeinsamkeiten, das diskutiert werden kann.

19 – ORDDANNELSE

WORTBILDUNG

FV
9-13

- ordforråd, retskrivning

gruppeborde, dansk-tyske grupper på 6-8 elever, et langt bord i hver ende af lokalet, forberedte kort med bogstaver, skriveredskaber, papir

20 – WORTORCHESTER

ORDORKESTER

FV
9-13

- Hörverstehen, Aussprache
- Wortschatz, Satzbau

2 Räume, Reihe mit ca. 6-10 Stühlen (je nach Anzahl der Wörter) in einem der Räume, nummerierte Wortkarten pro Kleingruppe

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Hvilke danske ord kan man danne med vores bogstaver?	Welche deutschen Wörter kann man mit unseren Buchstaben bilden?
Hvilke(t) bogstav(er) har I brug for?	Welche(n) Buchstaben braucht ihr?
Skal vi bytte plads?	Sollen wir den Platz tauschen?

1. I lokalet er der en tysk og en dansk ende med hver et langt bord, der markeres med flag eller skilte. Der sættes en tidsbegrænsning.
2. Alle bogstaver i det danske og tyske alfabet (inklusive Æ, Ø, Å, Ä, Ö, Ü, ß) skrives enkeltvis på kort. Der må være mindst 10 flere end elever på hver nabosprogsside. Hvis antallet af bogstaverne i alfa-beterne ikke er nok, tilføjes dobbelte kort (vokaler, konsonanter med undtagelse af sjældent brugte som Q, W, X, Z på dansk og Q, X, Y på tysk). Alle kortene lægges ved siden af hinanden på de lange borde.
3. Hver elev henter et bogstav fra nabosprogets lange bord. Eleverne finder sammen omkring gruppebordene, prøver at danne ord med mindst fire bogstaver på begge sprog med deres kort og skriver dem ned på to forskellige ark på gruppebordet.
4. Så snart en gruppe går i stå, må en af dem ad gangen enten bytte sit bogstav på nabosprogets lange bord eller bytte plads med en elev og hans / hendes bogstav fra et andet bord.
5. Når tiden er udløbet, kan eleverne gå rundt og kigge på bordenes resultater.

1. Die Lehrkraft bereitet vorher Sätze mit ca. 6-10 Wörtern in beiden Sprachen vor (z. B. Sieben mal Sieben gibt ganz feinen Sand. / Uden mad og drikke duer helten ikke.). Die Wörter werden einzeln auf je eine Karte geschrieben und in einer falschen Reihenfolge nummeriert.
2. Die Schüler/innen werden in mononationale Gruppen geteilt. Die eine Gruppe geht in den zweiten Raum. Die Schüler/innen beider Gruppen, werden wiederum in Gruppen mit ca. 6-10 Mitgliedern geteilt.
3. Jede/r Schüler/in einer Kleingruppe in beiden Räumen bekommt ein Wort in der eigenen Sprache, das zusammen mit den anderen einen Satz bildet. Das Wort und die Nummer muss jede/r Schüler/in auswendig lernen. Die Karte wird wieder abgegeben.
4. Alle Schüler/innen kommen zusammen in einen Raum und setzen sich vor den Stühlen auf den Boden.
5. Gruppe 1 setzt sich in der Reihenfolge der Nummern auf die Stühle.
6. Eine Nachbarsprachengruppe ist für das „Dirigieren“ verantwortlich, indem ein Mitglied nacheinander auf einzelne Schüler/innen zeigt, die laut und deutlich ihr Wort sagen. Nach Beratung in der Dirigentengruppe wird solange auf die Schüler/innen auf den Stühlen gezeigt, bis der Satz in der richtigen Reihenfolge erscheint.
7. Die Übung wird mit den anderen Gruppen wiederholt.

Variationen:

a) bekannte Liedertitel oder -zeilen, b) kurze Wortgruppen statt Wörtern, c) Sätze werden in der Nachbarsprache präsentiert (z. B. prägnante Sätze aus dem Lehrbuch), wobei die Dirigentengruppe den Satz in der eigenen Sprache erkennen muss

21 – SCHWIERIGE FREUNDE VANSKELIGE VENNER

FV
10-13

- kontrastive Sprachbewusstheit
- Erklärungen

Kleingruppentische, deutsch-dänische
Gruppen (2-6 Schüler/innen),
Arbeitsbogen, Schreibutensilien

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Kan du forklare det?	Kannst du das erklären?
Hvad betyder det?	Was bedeutet das?
Hvad er forskellen?	Was ist der Unterschied?
Hvordan oversættes det?	Wie übersetzt man das?
Det lyder næsten ens.	Das hört sich fast gleich an.
Det vidste jeg ikke.	Das wusste ich nicht.

1. Der Arbeitsbogen wird an alle Mitglieder in den Kleingruppen ausgegeben.

2. Aufgabe für alle Gruppenmitglieder: Versucht, die Bedeutung(en) der einzelnen Begriffe in eurer Ausgangssprache mündlich genau zu erklären. Hört genau zu, wie die Begriffe in der Nachbarsprache ausgesprochen und erklärt werden. Sprecht über die Unterschiede. Ihr könnt euch Notizen zu Unterschieden, Bedeutungsübereinstimmungen und richtigen Übersetzungen machen.

Variation:

Ausdrucksstarke Beispielsätze werden gefunden und in der Nachbarsprache notiert.

ansigt	Ansicht
ben	Bein
dyne	Düne
flink	flink
forhøre sig	sich verhören
gæld	Geld
karakter	Charakter
kind	Kinn
kiste	Kiste
kvalme	Qualm
referat	Referat
sekt	Sekt
slange	Schlange
vandmand	Wassermann
øl	Öl

22 – FORVENTNINGER ERWARTUNGEN

FV
10-13

- diskussion om forventninger og mulige egne bidrag til mødet

9 stole, (stole til alle elever), stor gruppe i to cirkler

INSPIRATIONSQUELLEN UND WEITERFÜHRENDE LITERATUR

SPROGHJØRNE

SPRACHECKE

Mine forventninger er høje.

Meine Erwartungen sind hoch.

Jeg forventer (ikke), at ...

Ich erwarte (nicht), dass ...

Jeg håber, at ...

Ich hoffe, dass ...

Vi kunne bidrage med ...

Wir könnten mit ... beitragen.

1. Der er brug for en stol mere end der er elever (hvis alle skal sidde).
2. Der opstilles 8 stole i en lille kreds eller hesteko. I en cirkel udenom kredsen placeres resten af stolene (eller eleverne i yderkredsen står omkring inderkredsen). Der placeres en stol mellem inder- og yderkredsen
3. Fire elever fra Tyskland og fire fra Danmark sætter sig på stolene i inderkredsen, resten af eleverne sætter (eller stiller) sig i ydercirklen.
4. Eleverne i inderkredsen taler med hinanden om deres forventninger og mulige bidrag til mødet. De må enten bruge deres eget sprog eller nabosproget. Eleverne i ydercirklen lytter til samtalen, men kan ikke blande sig, mens den er i gang.
5. Når en elev i ydercirklen ønsker at deltage i samtalen, sætter vedkommende sig på den tomme ventestol mellem cirklerne. En af eleverne i inderkredsen skal nu overlade sin plads til den ventende og sætte (eller stille) sig i ydercirklen.
6. Efter afsluttet diskussion kan eleverne i yderkredsen stille spørgsmål til eleverne i inderkredsen, tage stilling til diskussionens detaljer, sammenfatte diskussionen eller give feedback.

- Baker, Judith & Rinvoluceri, Mario, Unlocking Self-expression through NLP – Integrated skills activities, Delta Publishing, 2005. ISBN 1 900783 88 6

- Deutsch-französisches Jugendwerk, Sprachanimation in deutsch-französischen Jugendbegegnungen

- Grieser-Kindel, Christin et al., Method Guide 1+2 – Methoden für den Englischunterricht Klasse 5 - 13, Schöningh/Bildungs-haus Schulbuchverlage, 2016. Bd. 1: ISBN 978-3-14-041350-3, Bd. 2: ISBN 978-3-14-041351-0

- Idespejd.dk, Icebreakers og „ryst-sammen-aktiviteter“

- Institut für Qualitätsentwicklung an Schulen Schleswig-Holstein (IQSH), Methoden im Unterricht – Anregungen für Schule und Lehrerbildung, 2011

- Qualitäts- und Unterstützungsagentur – Landesinstitut für Schule Nordrhein-Westfalen, Methodensammlung

- Tyskbanken.dk, Ideer og opgaver til tyskundervisningen i 9. og 10. klasse

KursKultur er finansieret af Interreg Deutschland-Danmark med midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. Læs mere om Interreg Deutschland-Danmark på www.interreg5a.eu. KursKultur finansieres desuden med støtte fra de regionale partnere, de regionale idrætsorganisationer, UC Syddanmark, Kulturregion Vadehavet, Kulturministeriet og Ministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur des Landes Schleswig-Holstein.

KursKultur wird gefördert durch Interreg Deutschland-Danmark mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung. Erfahren Sie mehr über Interreg Deutschland-Danmark unter www.interreg5a.eu.

KursKultur wird außerdem finanziell unterstützt durch die regionalen Partner, die regionalen Sportverbände, UC Syddanmark, die Kulturregion Wattenmeer, das dänische Kulturministerium sowie das Ministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur des Landes Schleswig-Holstein.

Interreg
Deutschland - Danmark

EUROPEAN UNION

kulturfokus DM DE
Kulturregion sønderjylland-schleswig

REGION
SÖNDERJYLLAND - SCHLESWIG

KursKultur

Hvis I er interesseret i at få dette hæfte, er I velkommen til at henvende jer til Regionskontor & Infocenter, tlf. +45 74 67 05 01 eller kulturregion@region.dk

Wenn Interesse an diesem Heft besteht, bitten wir das Regionskontor & Infocenter zu kontaktieren über Tel. +45 74 67 05 01 oder kulturregion@region.de

